

Движението на Русия към Цариградъ и освободителнитѣ усилия на българитѣ.

I.

Шуменската война и българскитѣ завѣри.

Борбата на Русия съ турската държава датира отъ 1677 г. — тъкмо 200 години преди освобождението на България. Съ разрастванieto и разширението на московската държава презъ XVII в. изпълква идеята при Петра Велики да се опре Русия здраво на дветѣ морета: Балтийско и Черноморско. Първото ѝ отваря пътъ въ севернитѣ страни за Атлантически океанъ, второто води къмъ Сръдиземно море. Обаче брѣговетѣ на Черно море били заети отъ татаритѣ. Ще рече, първата грижа на руската политика била да се разправи съ татарскитѣ ханства на Кавказъ, Кримъ и покрай брѣга на Черно море до устието на Дунава. Ала всѣка война съ татаритѣ засѣгала духовнитѣ интереси на цариградския султанъ, който билъ покровителъ на мохамеданитѣ.

Презъ 1686 г. се образувалъ съюзъ между Венеция, Австрия, Русия и Полша съ целъ да се изпждятъ турцитѣ изъ Европа. Кримскитѣ татари веднага дигнали оръжието и Русия била заета съ тѣхъ, та не могла да земе участие въ войната съ съюзницитѣ си противъ Турция. Австрийскитѣ войски направили голѣмъ успѣхъ на югъ. Тѣ достигнали до Нишъ, Скопие и Шипъ. Този успѣхъ, макаръ да билъ благоприятенъ за освобождението на балканскитѣ християни, събудилъ страха у последнитѣ, че ако само католицкитѣ държави се явятъ освободители на Балканитѣ, тѣ ще наложатъ католичкото вѣроизповѣдание на православнитѣ сѣрби, българи, гърци и ромѣни. Ето защо една депутация отъ православни била изпратени чакъ въ Москва предъ руския царъ съ молба да прати и руско войнство на Балканитѣ, та да се избѣгне католичкото надмощие. Въ сѣщото време (1688 г.) българскитѣ чипровски католици направили голѣмо въстание въ западна България, но били надвити и прогонени въ Влашко и Маджарско.